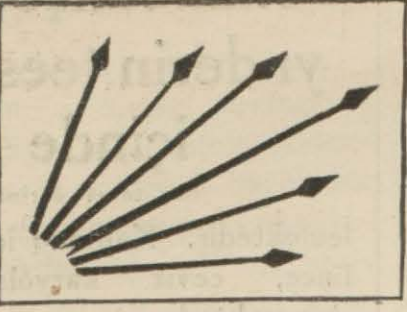

Aydın

İKİNCİ YIL
No : 395
CUMA
18
II. Teşrin 1938

İdare yeri
Aydın
C. H. P.
Basımevi

Sayısı : 100 Para

PAZARTESİDEN BAŞKA HER GÜN ÇIKAR SİYASİ HALK GAZETESİ

Sayısı : 100 Para

Saat kaç?

Atatürkün son sözü bu oldu

SAAT 18.30 DU !

Rutubetli, melâlli, puslu bir İstanbul akşamı... Hayatla ölüm arasındaki mesafeyi kısaltan, bezgin ve bezdiren bir tabiat dekoru içindeyiz. Gökten kasvet akıyor; yerden elem ve acı fırlıyor.

Dnniz, gümüş rengini kaybetmişti; parlamıyor. Martiler uçmuyor. Engin deniz bir avuç su kadar dar, hudutsuz tabiat bir mahbes gibi mahdut ve sıkıcıdır.

İnsanlar, niçin ve nereye gittiğini kendilerinin de bilmediği birer şuursuz mahluk halinde kımıldıyor; eşya sakit ve mağmum tabiat içinde, mânasız ve meçhul bir esrar yığını halinde..

Boğazın yer yer kudurmuş hissini veren akıntısında bu akşam bir sesizlik okunuyor; köpüklü dalgalar dinmiş, Boğaz mehtap altında bir ışık seli gibi akıyor, Dolmabahçenin beyaz ve temiz gölgelerini kısıtıyor. Atatürk hasta...

O, bu bina içinde, günlerden beri ölümle mücadele ediyor. Fakat hiç bir gün "ah,, demeden ve bütün dehşetiyle görünüp kaybolan ölümün karşısında en küçük bir mağlûbiyet zâfiyeti göstermeden...

Bütün Türk milleti böyle biliyor; dünya onu böyle tanıyor. Harp meydanlarının muzaffer kumandanı, talihsizliklerin ve bahtsızlıkların galip kahramanı ölümü de yenecek sanıyoruz: Belki teselli bulmak için ve fakat daha çok hakikat olduğu için..

Tarih, O'nun ölümüne güldüğünü bilir. Gene o tarih ölümün Ondan korktuğunu da kaydediyor.

O, ya istiklâl, ya ölüm demisti. İstiklâli aldı ve ölümü, bütün bir medeniyet dünyasının önünde öldürdü.

Fakat Atatürk Dolmabahçede hasta yatıyor.

Olmiyacak şeyleri oldurduğu, muhayyerülükülü mümkün kıldığı için ona inanıyoruz: Korktuğumuz başımıza gelmiyecektir. Fakat ya tabiat? Ya, o her verdiğini geri alan, hasis ve zalim hayat... Onu nasıl tatmin edebildik?

Dolmabahçenin önü Atatürk

Baştarafı 2 inci sayfada

Merasime iştirâk edecek heyetler yola çıktılar

Alman hükümeti Emden kruvazörünü de gönderiyor

Ankara 17 — Haber alındığına göre Almanya hükümeti Atatürkün cenaze merasiminde bulunmak üzere Emden kruvazörünü ve Ankaradaki merasime iştirak etmek üzere bir bahriye silahendaz müfresi gönderecektir a.a.

Ankara 17 — Bulgar hükümeti Atatürkün cenaze merasiminde bandosile beraber bulunacak askerî müfreze mevcudunu yüz yirmi kişiye çıkarmağa karar vermiştir. a.a.

Ankara 17 — Amerika reisi cumhuri Rozveltî Atatürkün cenaze merasiminde Ankara büyük elçisi temsil edecektir.

Paris 17 — Atatürkün cenaze merasiminde bulunacak Fransız delegasyonlarının kat'î listesi şudur:

Dahiliye nazırı Alber Saraut, Amiral Labord, şark orduları kumandanı general Honsinger,

dahiliye kalemi mahsus müdürü, Amiralın emir zabiti, generalin yaveri, sefaret kâtibi, Suriye ve Lübnan için de bir general, kolonel Kole ve binbaşı Baruta.

Dahiliye nazırı Alber Saro saat 22,15 te Türkiyeye müteveccihen hareket etmiş ve istasyonda Türkiye büyük elçisi Suat Davaz ve bir çok zevat tarafından uğurlanmıştır. a.a.

Dış siyasetimizde

Hiç bir değişiklik olmayacak

İttifaklarımıza ve Dostluklarımıza sadıkız

Ankara 17 — Hariciye vekili Saraçoğlu Şükrü ajans ekonomik muhabirine Fransız matbuatına gönderilmek üzere beyanatta bulunmuştur.

Hariciye vekili bu beyanatın-

da ezümle; Türkiye'nin harici siyasetinde hiç bir değişiklik olmayacağını ve Türkiye'nin bütün anlaşmalarına, dostluklarına, ittifaklarına sadakatle bağlı kalacağını söylemiştir. a.a.

Hükûmetin kararnamesi

Ankara 16 [A.A] — Hükûmetin resmi kararnamesidir:

Atatürkün ölümü münasebetiyle umumi teessürün resmi sahada tezahürü için aşağıdaki esaslara göre hareket edilmesi muvafık görülmüştür:

1 — Ankarada cenaze merasimi yapılacak olan 21 ikinci teşrin 1938 günü bütün memlekette resmi ve nim resmi mahiyeti haiz olan dairelerle mekteplerin kapanması temin edilecek, hususî müessesata vilâyetler tarafından kapanmaları için ricada bulunulacak.

2 — Cenaze merasiminin ferdısı gününe kadar bayraklar yarı olarak çekilecek, eğlence yerlerinin tiyatro, sinema, bar ve saire gibi açık kalmamasına yine aynı şekilde tevessül olunacaktır.

3 — Atatürkün vefatı tarihi olan 10 ikinci teşrinden itibaren bir ay zarfında hükûmet memurları süvare ve akşam yemeklerine icabet etmiyecekler ve kendileri de vermeyeceklerdir.

4 — Tesbit edilecek program mucibince vilâyet ve kaza merkezlerinde cenaze merasiminin yapıldığıgünü Atatürkün hatıra-sına ihtiram merasimi yapılacak ve Halk evlerinde Büyük Önderin hayati hakkında söylevler tertip edilecektir.

Germencik kamun kongresi toplandı

Partimiz kamun kongresi dün avukat Neşet Akkorun başkanlığında toplanmış, kongrede Merkez ilçeyöknurulundan Hamit Altıparmak ta bulunmuştur.

Başkan, Büyük Şaf Atatürkün taziz namı için kongreyi beş dakika ayakta sükûte davet etti. Tazim sükûtundan sonra kamuyöknurulun hesap, bütçe-leri müzakere olundu. Ocaklardan gelen dilekler okundu, dilekler üzerinde başkan ve kamun parti başkanı doktor Sabri Akın izahat verdiler.

Yeni kamun yöknurul üyeliklerine:

Doktor Sabri Akın, Reşat Zincirci, Ahmet Germen, Nuri Özsoy, Nuri Zincirci.

Yedek üyeliklere:

Âlim Şemin, Hilmi Özkan, İsmail Pekcan, Ali Sobucalı, Ahmet Hilmi Biçken.

— Sonu 3 üncü Sayfada —

Gençlerimiz Çeştepe köyünde

Köy'erimize geceleri geziler tertip ettiklerini evvelce yazdığımız Aydın gençlerinden bir kafile dün akşam da saat 19 da Aydından çıkarak (Çeştepe) ye gitmişler ve köylülere Ataların bahsederek onun kaybindan doğan acılarını köy kahvesini kaplıyan köylülerimizle paylaşmışlardır. Bundan mütehassis olan köy bekcisi Cevat, göz yaşları arasında onlara mukabelede bulunmuş ve Atası için kendi yazdığı bir şiiri yine göz yaşları arasında okumuştur.

Çeştepeliler bu ziyaretten ve bu kederli günlerinde kendilerine dert ortağı olan gençlerimize ayrı ayrı teşekkür ve kendilerini her zaman aramalarını onlardan rica etmişlerdir.

Bütün dünya ebedî Şefimizin hayranı

Belçika meclisi bir taziyet telgrafı gönderiyor

Brüksel 17 — Meclisi mebusanın dünkü celsesinin başlangıcında reis Atatürkün hatırasını tebci etmiş ve Atatürkün Belçikalılar arasında mesai arkadaşları bulunduğunu ve sınıai hareketler için Türkiyeye davet ettiğini ve bir çok ecnebilerin sempatilerini krzandığını söylemiştir.

Meclis; Türkiye Büyük millet meclisine meclis ve hükûmetin taziyelerini bildiren bir telgraf yazılmasını ittifakla kabul etmiştir.

Dolmabahçe Sarayı Derin teessür içindedir

Dolmabahçe sarayı, Atatürkün mübarek nâşını kolları arasında tuttuğu gündenberi hakiki bir türbe halini almıştır. Bu türbeyi, her gün on binlerce kişi tavaf edip etrafında ağlaşmaktadırlar. Her ne bahasına olursa olsun onun yüzünü görmek, ve mânevi huzurunda göz yaşı dökmek isteyenler sayısızdır. Sarayın yalnız Fındıklı cihetindeki kapısı açık bulunuyor. Saraya gelenleri kapıdaki memurlar karşılamaktadırlar. Ziyaretçiler, Büyük Ölü'nün ruhunu taciz et-

memek için ayak uçlariyle yürüyerek salona doğru birkaç adım atıyor, ve bir masa üzerinde duran siyah kaplı defteri teessür içinde imzalıyorlar.

Sarayın bir odasında Ebedî Şefin Kızkardeşleri Bayan Makbule gözyaşları içinde taziyeye gelenleri kabul etmektedir. Her gün bir çok kimseler kendisini ziyaret etmektedir. Bayan Afet büyük felâketten son derece müteessir, yalnız başına bir odaya çekilmiş, kimseyi kabul etmemekte, öteki odada Atatürk kızı Sabiha Gökçen mütemadiyen ağlamaktadır.

Atatürk kızının teessürden mütevellid rahatsızlığı doktorların müdahalesini celbetmiştir. Saraya girmek müsadelerini alanlar, iç merdivenleri büyük bir heyecanla tırmanarak Büyük Önderin her zaman oturduğu odanın önüne geldikleri zaman manzara şudur:

Kapıda büyük üniforma giymiş iki genç subay nöbet bek-

Sonu 2 inci sayfada

İlyönkurul toplandı

Partimiz İlyönkurulu dün, İlbay ve Parti başkanımız B. Özdemir Gündayın başkanlığında toplanarak 21-11-938 Pazartesi günü, Büyük Şef Atatürkün tedfin merasimi münasebetiyle saat 11 de Halkevinde ve saat 14te Cumhuriyet alanında yapılacak tören üzerinde konuşulmuştur.

Haber aldığımızı göre bugün Halkevi yönetim kurulu da aynı maksatla toplanacaktır.

Aydın heyeti gitti

Büyük Şef Atatürkün tedfin merasiminde Aydını temsil edecek olan heyetten Belediye reisiimiz Bay Etem Mendres dün akşamki trenle hareket etmiştir. Bay Etem Mendresle birlikte Halkevi başkanı Bay Neşet Akkor da şahsen törende bulunmak üzere gitmiştir.

Heyetten Bay Fuat Erilaçınle Bay Nafiz Karabudak da evdeki trenle gitmişlerdir.

İngiliz hükûmdarları Romanyayı ziyaret edecekler

Londra 17 — Romanya kralı Karolun İngiltereyi ziyaretlerini İngiltere kralı 1939 baharında iade edecektir.

Kral ve kraliçe bir harp gemisi ile seyahat edecek ve avdetlerinde İstanbulda da tevakuf edeceklerdir. a.a.

"O,, nunla ben de görüştüm!..

YAZAN
GÜNCÜ

Bir arkadaş anlattı:
— [Ben, kim.. O, kim.. Fakat bu saadete erdim işte.. (O) nunla bir yemek masası başında, karşı karşıya oturdum ve (O) na sualler tevcih ettim, cevaplar aldım ve hattâ onun tarafından, hafif tertip azarlandım da...

İzmir istirdat edilmişti ve İstanbul halkı, büyük zaferle büyük neşesiyle, âdeta "sevinç hastası" olmuştu..

Halk, bir an evvel (O) na kavuşmak için, sabırsızlığın, isticalin şahlanmış kükreyişi içinde kıvranıyordu.

Ona kavuşmanın hayli uzak olduğu anlaşılınca, istirdattan onbeş, yirmi gün sonra, İstanbul muallimleri birdenbire hazırlandılar..

Onun ayağına gidilecek, ona İstanbulun ebedi minnet ve şükranları sunulacaktı.. Ve... Ve... mucizeler yaratan bu (tunc) adamı görecektik..

Şirketihayriyenin 64 numaralı vapuru tutuldu.. Beş yüzden fazla muallim, bir sabah, ansızın, resmi dairelerin hayret ve afallaması karşısında (Türk yılmaz) (1) şarkısını, hep bir ağızdan söyliyerek Marmaraya doğru açıldı..

Bütün itilâf zırlılları İstanbul boğazını baştan başa doldururken ve bütün İstanbul kaldırımalarında itilâf devletlerinin askerleri nöbet değiştirirken, sonbaharın ılık bir sabahında marmaraya doğru açılan bu gemi ve bu seyahat, bütün İstanbul muhittinde haret ve (Babâli) de infial uyandırmıştı.. Hiç bir daireye, makama sorulmadan yapılan ve anı olan bu seyahat karşısında bir şey yapamadılar, geri dön diyemediler.. Cebimizde (O) nunn müsadresi vardı.. Kuvayı Milliye'nin İstanbul mümessili Hilâliabmer reisi Hamit bey delâletiyle ve gizlice (O) na yalvarılmış, "gelsinler", emri alınmıştı..

Bu bir tek kelime, kos koca Babâlinin nazırlı, polisli, ve bekirağa bölüklü teşkilatından da, boğazı baştan başa kaplıyan ve denizin ortasında dağlar gibi bagdaş kuran muazzam diritnotlardan; o gün için, daha müessir, daha Nafiz ve bilhassa pek çok daha kuvvetli idi.

(O) Bursa da idi ve bütün kumandanlar yanında idi.

Bursa yollarında, henüz düşman ölümlerinin toplanması bitmemişti.

Bu seyahatin tafsilatı uzun sürer. Şimdi bile, sana bunları anlatırken, o günün heyecanını en taze bir ürpeme ile hissediyorum. Seyahati, sana, başka bir zaman anlatırım.

Şimdi (O) nunla nasıl görüştüm ve nasıl bir sofraya başında bulundum. Onu söyliyeyim:

İstanbulda beş yüzden fazla muallimin, böyle bir zamanda ve kuş uçmaz bir çenberin içinde (O) na gitmek üzere olduğunu, o sabah erkenden duyan ve o gün için İstanbulun en mu-

(1) Henüz bu şarkı İstanbulda bilinmiyordu.. Anadoludan yeni gelmişti ve oğün için Anadolunun bir senbolü idi.

vafık gazetecilerinden biri olan İdam gazesi tahrir heyeti müdürü İhami Safa (Peyami Se-fanın kardeşi) koşa koşa İskeleye gelmiş, beni aramış ve bulmuştu.. Böyle, o zaman ve o gün için muazzam bir hâdiseler olan bu seyahata ait tafsilat ve intbalarımı gazeteye yazmamı, kabilsen büyük adamdan bir mülakat koparmamı rica etmiş, madi imkânları da hazırlamıştı..

Bursaya geldikten sonra bu vazifeyi ifa etmek için bin türlü çare düşünürken Hamdullah Suphinin [Şimdi Bükreş sefiri ve o zaman mebus, Türkocakları reisi] necip ve kibar alâka ve yardımı ile bu mazhariyete erdim.

Ertesi günü öğleden evvel Gazi köşkünde bana randevu verdi. Arkadaşım ile gittik, bir salona alındık.. Yarım saat kadar bekledikten sonra Hamdullah Suphi, bu gümüş saçlı hatip geldi, öğle yemeğinde (O) nun bizi kabul edeceğini söyledi.

O ne mazhariyet olacaktı. O ne büyük, irişilmez bir saadet olacaktı.. Oğünkü tılsımlı ve memleketi bir baştan bir başa saran adile (Gazi) nin huzuruna çıkmak, hem de onun sofrasına kabul edilmek ne büyük, ne kıymetli, ne eşsiz bir tali eseri idi..

Sofrasına kabul edildik.. Yuvarlak masada (o) ndan başka İsmet, Fevzi, Kâzım, Kâzım Karabekir, Kemaleddin Sami paşalar; Yahya Kemal, Ruşen Eşref, Hamdullah Suphi beyler vardı.

Hiç unutmam, Sofranın ortasına büyük kayık bir tabak kondu.

Etili taze fasulya yemeği.. Herkes tabağına almaya başladı.

(O) na, yanımda oturan Hamdullah Suphinin verdiği cesaretle ve (hadi hadi, hadise) diye zorlaması ile ilk sualimi, korka, korka, yutkuna yutkuna, tıpkı bir ilk mektep çocuğunun kelimeleri yarım bırakan acemi edası ile sordum:

— İngiliz kabinesinin değişmesi hakkındaki fikriniz?

[O günlerde İngiliz kabinesi dehişmişti]..

(O), Denizlerden renk alan, semalara renk aksettiren iri mâvi gözlerini, bana çevirerek cevap verdi.

— Luid Corcun, hariciye nazaretinde kalması, bundan sonraki siyaseti hakkında da bir fikir vermeye kâfidir.

İkinci suali sormak sırası gelmişti.. Fakat ben, ta İstanbuldan beri düşündüğüm ve iki gündür sinir yüzünden zihnimde sıraya koyduğum sualleri, çoktan unutmuşum.. Bir türlü hatırlıyamadım..

Fakat (O), gözleri bende, sualimi bekliyordu.. O dakikada geçirdiğim heyecan ve âzabı, kabil değil, anlatamam.. Birden ağzımdan döküldü:

— Buradan nereye gideceksiniz?..

— Muallimlerin mevlidine, dedi..

Hayretle yüzüne bakmış olmalıyım ki, daha yüksek bir sesle tekrar etti:

— Muallimlerin mevlidine ve oradan Ankaraya!.. (7)

Daha neler sordum, ne cevaplar aldım.. Pek hatırımda değil.. Fakat bugünkü gibi hatırımda bir levha ve bir intiba var ki; seneler değil, kabil olsa asırlar yaşasam ve asırlar üzerinden geçse, unutmam ve sana, işte asıl onu anlatmak istiyorum..

Sorgular bittikten sonra; tatlı, vakur, nazik, dünyanın en cennetilen, en kibar bir sofraya sahibi edasıyla:

— Yessenize, dedi ve sonra:

— Dün geceki nutkumu yazdınız mı, diye sordu..

Ne yaparsın, ne dersin.. Çaresiz elimi cebime soktum, notları çıkardım, (okuyunuz) diye emretti.. Okumaya başladım.. On satır ya okumuştum, ya okumamıştım.. Birden: Onun tannan, tok vakur sesini duydum ve sustum.. Sol tarafına dönmüş, onlara söylüyordu:

— Ben, ömrümde (aşılınmış) kelimesini kullanmış değilim.. Ve sonra, çehresi büsbütün ciddid:

— Bunlar, bizim kullandığımız kelimeleri beyenmiyorlar galiba, değiştiriyorlar, dedi.. Ben, yerimde bir kat daha büzülmüş, küçülmüş, sandalyeye biraz daha sinmiş, (O) na bakıyordum, birden nasıl oldu, büyük bir cesaretle:

— Paşam dedim, sizi dinlemek kolay mı, sizi dinlerken, okadar sizinle dolduk ki, okadar sürüklendik ki, bu kadarını yazmak bile fevkalâde bir kudrettir.

Çehresi, yine o mülayim, vakur ifadeyi aldı ve

— Ben, şimdi Ruşen Eşref beye (şimdi Atine sefiri) yeniden yazdıracağım.. Gazetede o çıkışın, dedi ve sofradan kalktı, Ruşen Eşref de onu takip etti..

Ertesi gün (dedilerki muharri) beni arattı, buldurdu ve elime güzel bir kaligrafi ile yazılmış onbeş sahife kadar eseri cedit kâğıdını teslim etti..

Hazırlanmışlardı, gidiyorlardı. Otomobillerine biniyorlardı.. (O) na yaklaştım ve bu nutku telgrafla İstanbulla vermekliğim için emir buyurmasını istihham ettim, çünkü telgrafhaneler hususî hiç bir telgraf almıyorlardı. Yani İstanbul için almıyorlardı.

— Ne lüzum var, dedi, yarın gideceksiniz ya..

Ve en başta (O) nun otomobili, arkasında yedi sekiz tane daha otomobil, Bursa halkının ve beş yüz küsur muallimin alkış, yaşı, (seni İstanbulda bekliyoruz) haykırıları arasında süzüldü, gitti.

Seyahatlar arasına, nasılsa, hususi bir mektebin (muallimdir) vesikası ile karışmış cin bir İstanbul gazetecisi, daha o sabah, biz henüz Bursa'da iken ve git-

(1) Muallimlerin programında o gün için Bursanın meşhur "Yeşil" inde mevlüt okutmak vardı.

Saat kaç?

Baş tarafı birinci sahifede

kün sıhhat haberini almak için demir kapının parmaklıklarına sarılan genç, ihtiyar, kadın, erkek vatandaşlarla doluydu.

— Atatürk nasıl? diye soruyor, onun sıhhati hakkında malumat almadan evlerine dönüyorlardı.

Onun müdavi doktolarından biri şunları söylüyor:

— Atatürke pazartesi günü bir ponction yapıldı. Midelerinde bir bulantı hissettiler. Bundan sonra umumî halleri yavaş yavaş fenalaşıyordu.

Salı günü akşamı saat 18,30 da artık koma başlıyordu. Bu esnada Atatürkün gözleri açıldı. Ve sonra yavaşça sordu:

— Saat kaç?

Kendisine cevap verdiler; sustu. Ve bir daha konuşmadı.

Saatı nicin sormuştu? Bilmiyoruz. Zamansız ebediyete intikal ederken zamana ait fani suali bu oldu.

Saat 19,15te artık tamamıyla kendisinden geçmişti. Etrafındakileri bile farketmiyorlardı.

Çarşamba gününü tamamen baygın bir halde geçirdiler. Sıhhat raporlarına imza atan doktorlar gece gündüz onun başı ucunda idiler. Nabız, ateşi ve teneffüsü mütemediyen kontrol ve tesbit ediliyordu.

Perşembe sabahı saat dokuzda on kala hastanın başı ucuna gelen doktor kalbini muayene etti; Sağlandı. fakat tam dokuzda yeni bir muayene kalpte bir zafiyet işareti verdi. Doktor hemen arkadaşlarını çağırdı. Kalbin mukavemetinde bir ârıza gördüler.

Bütün doktorlar, büyük hastanın başı ucuna toplanmıştı. İki gündenberi baygın bir halde yatan Büyük Önderin gözleri bütün hayatıyetiyle parlıyordu. Doktorlar son bir ümitle çırpıyorlardı. O, son dakikalarda etrafını alan bu kederli insanlara tahlili mümkün olmayan bir hisle derin baktı. İlk defa olarak gözlerini sanki sıhhatte imiş gibi canlı ve parlak açmıştı.

Ve sonra, tek kelime söylemeksizin o derin manalı, delen ve titreten gözlerini kapadı.

Büyük salonu bir ölüm sükutu kaplamıştı. Dolmabahçenin üzerindeki bayrak yavaş yavaş yarıya iniyordu. "Ulustan,"

memize daha iki büyük gün varken, yörümüş, çare bulmuş, Mudanyaya gelmiş, oradan bir kömürücü motoru ile İstanbula geçmiş, öğleden sonra çıkan (Tercimanı hakikat) gezetesinde kendi notlarını nutuk diye neşrettirmiş.

Ben, sonra, bu talisizliğin de hesabını vermeye mecbur oldum.. İşte on yedi milyon Türkü, ta can evinden sarsan ve bütün dünyayı en eamimi ve derin bir teessürün yerinden oynatan büyük ölünün, benim gibi küçük bir adamda kalan büyük, çok büyük, benim için dünyalar kadar büyük hatırası..

Dolmabahçe sarayı derin teessür içinde

Baş tarafı birinci sahifede

lemektedir. Kapıdan içeri girilince, ceviz karyola göze çarpmaktadır.

Bu ceviz karyola içinde yatan Atatürkün kendisi değil, ne yazık ki artık kalıbından ibarettir.

Bütün dünyanın ölümüne göz yaşı döktüğü büyük adam, derin bir huzur içinde, adeta uyur gibidir. Üzerine bir penbe yorgan örtülmüş, güzel yüzü, ince bir tülle kapatılmıştır.

Büyük ölüyü görebilenler üzerine eğilip ağlaşmakta ve bazıları için, Atatürkün nâşi kimseye gösterilmemektedir.

Ceset tahnit edilmemiş, fakat en az dört ay muhafazasını temin edecek bir suretle ilâçlanmıştır. Birçok kimseler sırında esnasında onun kanının sürüldüğü bezleri istemektedirler. Büyük Ölünün bir eli açık, bir eli kapalıdır. Bir elinin kapalı kalmasının ölüm hâdisesinin bir hafif felçle vukubulduğuna ihtimal verilmektedir.

Atatürkün cenazelerinin Ankaraya nakli yaklaştığından dün Bayan Afetle Sabiha Gökçen Ankraya gitmişlerdir. Hemşireleri Bayan Makbulede yarın Ankaraya gidecektir.

Programda sözü geçen salon, Atatürkün İstanbula ilk gelişinde şehir mümessillerini kabul ettiği salondur. Şimdi genç subaylar tarafından beklenilmekte olan teftiş, yarından itibaren büyük oniformalı yüksek rütbeli subaylar tarafından münavebe ile beklenecektir.

Naş tamamile kapalı olacak ve bir sanduka içinde bulunacak, sanduka bayrağımızla örtülecek ve etrafına çiçeklerden bir çerçeve yapılacaktır.

Atatürkün muazzaz naşları cumartesi günü sabahı bir top arabasına bindirmek suretiyle Ankaraya nakledilecektir.

Cenaze merasimi Dolmabahçe de başlayacak, yüz binlerce halk cenazeyi takip edecek, cenaze Sarayburnundan bir denizaltı gemisiyle Yavuz'a nakledilerek oradan Derincaye götürülecek ve Derincede hazır bulunacak olan Riyaseti cumhur trenine konularak Ankaraya nakledilecektir, Tren İstasyonlarda durduca civardan gelecek halk resmi tazimi ifa edeceklerdir.

— Cumhuriyetten —

Fakir çocuklara yardım

Halkımızın frkir çocuklara yardımını devam ettirmektedir. Dünkü listeye ilâveten yeni teberrülerin neşrine devam ediyoruz.

Lira K.

215	Dünkü Yekün
10	Mustafa Yağcı
5	Müteahhid İhsan
2	Fırıncı Mehmed
10	Eczacı Ziya
10	Ahmet Şakir oğlu
5	Mehmed böcekli
5	Bakkal Karenfilâki
5	Aşçı Halil İbrahim
2	Züccaciye mağazası
	Vahid
269	Yekün

Kemal Atatürk'ün harikulâde hayatı

Paris - Soir gazetesi, Atatürk'ün ölümünü birinci sayfasında dört sütuna iri pontolu serlevhalar ve üç sütunluk büyük bir resim koyarak haber vermektedir. Özlü başlıklar, O'nun harikulâde hayatının muhtelif merhalelerini, bir kaç çizgiyle yapışmış çok ifadeli bir resim gibi canlandırıyor:

Sırasıyla ihtilâlcı ve âsi olduktan sonra muzaffer bir general olan "Türklerin babası", yeni Türkiye'yi yarattı, sultanları kovdu, kadınlara hürriyet verdi, fesi kaldırdı ve memleketinde radikal bir değişiklik yaptı.

Bundan sonra, inkılabımızın ilk zamanlarında uzun müddet Fransa'nın Ankara sefirliğini yapmış olan şimdiki Dahiliye nazırı B. Albert Sarraut, nun yazdığı şu satırlar okunuyor:

Atatürk geçenlerde, sefirlerimizden biriyle konuşurken şöyle diyordu:

— Biliyor musunuz? Ben hakikaten "ihtilâlcı", telâkki oluncak ilk hakikati Pariste yaptım.

— Bu hareket ne idi, Ekse-lans?

— Parise gelir gelmez ilk işim, fesimi çıkararak sizin demokratik mölon şapkanızı giymek olmuştu.

Ve Kemal Atatürk'ün çehresi mermer gibi sakin dururken, gözleri alaycı parıltılarla yanıyordu.

Filhakika, fesin ortadan kalkması büyük bir inkılabın sembolünü teşkil etmiştir. Eskiden şark, insanlığı birbirine düşman iki guruba ayırırdı: Mümidler, yani fesi giyenler; ve kâfirler, yani şapka giyenler. Serpuşa birlik, bu türk için, o zamana kadar iki âlemi birbirinden ayırın manevî uçurumu, zihniyet firkını ortadan kaldırmak demektir.

Bütün bir milletin Atatürk adıyla andığı adam, harikulâde bir adamdı. Onda her şey tezatla dolu idi.

İnsan O'nunla tanıştıktan sonra ilk zamanlar, şahsiyetinden intişar eden miknatisiyetin tesiri altında kalıyor, sonradan zarif giyinişine, kibar tavırlarına ve ince fikirlerine dikkat edebiliyordu.

Etrafını hayrete düşürmekten hoşlanan bu adam, tabiatın lutfuna mazhar olmuştu: Çünkü O'ndaki her şey hakikaten insanı hayrete düşürüyordu.

O'nun çatık alnında ve iradesini gösteren ağzında, mavi gözlerinin bir tek bakışının derin bir tatlılık uyandırdığını, hiç beklemediğiniz bir ânda, görüyordunuz.

Ve, her hangi bir ziyaretçi, tam onun meziyetlerini methettiği sırada, o dudaklarında esrarlı bir gülümseyişle, daima aynı şeyi söylüyordu:

— Ben on yaşımdan beri hiç değişmedim!

Gene sık sık tekrarımdan hoşlandığı bir cümle de şu idi:

— On yaşımda iken, Selâniğin en yaramaz çocuğu da bendim.

Fakat, O'nun hayatını yazanlar aynı fikirde değillerdir. Hepsî O'nun daha küçük yaşta iken harikulâde bir çocuk olduğunda müttetikler.

YAZAN Jean LAUBESPİN

Mustafa 13 Mart 1881 de, Selâniğin orta halli mahallelerinden birinde doğdu. Babası Ali Rıza bey, bir gümrük memuruydu ve âmirlerinin söylediğine göre bir tek kusuru vardı: O zamanın telâkkisine, tam bir müslüman değildi.

Babesi O'nu lâıyk olduğu bir mektebe verdi. Fakat küçük Mustafa rahat durmıyordu. Cevval zekâsı ve cüretkâr tavırları boyuna muallimlerinin şikâyetlerine yol açıyordu. Askerî mektebe niçin girdiğini gene kendisi şöyle anlatıyor:

— Disiplin altına girmekliğim icap ettiğini bizzat kendim de hissediyordum. Onun için, askerî mektebe isteye isteye, ve kendim giderek kaydoldum.

Askerî mektepte sıkı bir disiplin vardı, ama Mustafa Kemal bundan hiç müteessir olmadı. Askerler ve zabıtlar arasında, kendini hakiki muhitinde hissediyordu. Şevkle, ihtirasla, mektebin bütün derslerini okuyor, bütün talimlerini yapıyor ve bütün oyunlara iştirâk ediyordu. Her şeyde o kadar büyük maharet gösteriyor, o kadar çabuk kemale erişiyordu ki, bir gün gene ismi Mustafa olan bir muallimi ona.

— Bundan sonra seni "Kemal", diye çağıracağız! İsmine lâıyk olma çalış! dedi

Mustafa sonradan, bu isme lâıyk olduğunu çok güzel ispat etti.

SELÂNİKTEN İSTAMBUEA:

Selânik askerî rüşdiyesini bitirdikten sonra onu İstanbula Harbiye mektebine gönderdiler.

Orada çok çalışkan bir talebe, fakat "efkârı muzirre", sahibi bir genç olarak temayüz etti. Muallimleri onun her derste birinci olduğunu, fakat maalesef rejimi tenkit ettiğini, sultanlardan hürmetkâr olmıyan tabirlerle bahsettiğini söylüyorlardı.

Çok geçmeden "hafiye", ler onun peşine düştüler. İhtilâl propagandasını o kadar iyi yapmıştıki, Harbiye mektebinden erkânı harp yüzbaşısı olarak çıktığı gün, "Kızıl sultan", Abdühamid onu tevkif ettirdi.

Biraz sonra da, Suriyeye gönderildi. Kuneytire ve Havran'daki isyanları bastırmak için yapılacak seferlere iştirake memur edildiğini duyunca, kendisinden kurtulmak istediklerini anladı.

Fakat bu çetin imtihanlar Onun hoşuna gitmiyordu. Ve bu ihtirasla sevdiği için, bu suretle nazari bilgilerini ameli sahada da tecrübe etmek imkânını bulacaktı. Aynı zamanda hürriyete de âşıktı. Onun için gizliden gizliye istibdada, cabilâne fikirlere ve milletin esaret altında tutulmasına karşı mücadele ediyordu.

Harikulâde askerî hasletleri için hayranlık uyandırıyor, siyasi faaliyeti yüzünden de bir çok düşmanlar ediniyordu. Müteaddit defalar tevkif olunarak muha-

keme ve mahkûm edildi. En tehlikeli yerlere gönderildi. Şamda isyan eden düzlerle çarpıştı ve ölümden ancak mucize kabilinden kurtuldu. Sultan Hamiti iskat eden hareket ordusunun erkânıharbiye reisliğini yaptıktan sonra Afrikaya giderek Trablus italyanlara karşı müdafaa etti. 1912 de bulgarlarla çarpıştı. 1913 de alayının başında, istirdat olunan Edirne şehrine girdi.

Nihayet büyük harp geldi, çattı. 1916 da, Gelibolu yarımadasında Avusturalyalı askerlerin hücumunu, daha sonra da Çanakkalede ingilizleri durdurdu. 1917 de de rusları tâ Ermenistan içerilerine kadar sürdü.

BÜYÜK HARPTEN SONRA

Osmanlı imparatorluğunun uğradığı mağlûbiyetten sonra, Anadolu'ya geçti ve kongreler toplanarak nutuklar vererek milli mukavemeti teşcie başladı, 23 nisan 1920 de de Ankarada birinci Millet Meclisini kurarak, bu meclisin reisliğine intihap edildi.

İhtilâl başarılmıştı. Şimdi iş, dışardan gelen hücumları püskürtmeğe kalıyordu. Çok geçmeden Yunan kıtaları yenildiler ve Mustafa Kemal, "Gazi", unvanını aldı. Askerî zaferi, siyasi ve içtimai inkılaplar takip etti. Saltanat ilga ve cumhuriyet ilân olundu. Mustafa Kemal de Reiscumhur intihap edildi.

İş başına geçer geçmez de, daha çocukluğundan beri başarılmayı düşündüğü bütün inkılapları birer birer tatbika başladı.

Gece gündüz çalışıyordu. Ekseriya sabahın 7 sinden itibaren işe başlıyor ve gecenin saat birine kadar çalışmaya devam ediyordu. Bununla beraber ertesi sabah erkenden, sanki bütün gece uyuyup dinlenmiş gibi zihni açık ve kararları seri olarak, yeniden işinin başında idi.

UYANAN TÜRKİYE

Asırlardanberi müstebitlerin boyunduruğu altında uyuklamakta olan ihtiyar Türkiye, onun sayesinde uyandı ve gözleri inkılap ışıklarıyla kamaştı.

Harem ve tesettür gibi geri ananeler ortadan kalktı. Artık kadınlar yüzlerini erkeklere gösterebiliyorlardı. Fesin yerini garbin serpuşu olan şapka aldı.

Atatürk, kendisinden bahsettiği zamanlardaki mutavazı tavrıyla şöyle derdi:

— Milletim bana Atatürk, yani "Türklerin babası", diyor. Ben bu isme m'stahak olduğumu sanıyorum. Çünkü hakikaten türklerin babası olmağa çalıştım. Millette okumayı, düşünmeyi ve istemeği öğrettim.

Lâtin harflerini millete öğretmek için şehir şehir dolaştı. Herkes onu meydanlarda, bir kara tahtanın başında, yazmak bilmiyenlerin elini kendi eline alarak, onlara tebeşirle isimlerini yazdırırken gördüler.

Ankaradaki Fransız sefiri, sulh hakkında uzun bir mübahaseden sonra ona demişti ki:

— Garip şey! Siz tıpkı Mös-yö Briyan gibi konuşuyorsunuz.

Atatürk gülümsiyerek cevap verdi.

— Onun gibi düşünmediğimi ne biliyorsunuz?

Dünkü ve bugünkü hava tebeddülâtı

Ankara 17 — Devlet Meteoroloji umum müdürlüğünden:

Suhunet:

Düne göre suhunet yurdun her tarafında 1-4 derece düşmüştür. En küçük suhunet sıfırın altında Nazillide 1, Edirne, Manisada 2, İspartada 3 Erzin-canda 5, Eskişehirde 6, Konya ve Erzurumda 8, Ulukışlada 10, Karsta 11 derecedir.

En yüksek suhunet; İzmirde 15, Antalya ve Adanada 21 derecedir.

Yağış:

Bugün hava Karadeniz kıyısına kapalı, Trakya'da kısmen bulutu, diğer bölgeler açık geçmiş ve hiç bir yere yağış olmuştur.

Rüzgâr vaziyeti:

Trakya'da garpten, diğer bölgelerde şimalden saniyede üç metre süratle esmiştir.

Muhtemel hava vaziyeti:

Yurdumuzla civar memleketlerdeki bugünkü hava vaziyetine nazraa yarın havanın; Karadeniz ve Trakya'da kapalı, Kocaelide bvlutlu diğer bölgelerde açık geçeceği ve rüzgârın doğu ve orta ve cenup doğusunda sakin, Trakya, Kocaili ve karadeniz kıyılarında garpten Ege bölgesinde şimalden orta kuvvetle eseceği ve suhnetin bir kaç derece yükselceği tahmin edilmektedir.

Bu gün Ankarada hava açık geçmiş ve rüzgâr pek hafif olarak esmiştir. En yüksek suhunet 10 dercedir. Saat 14 te yapılan rasadata göre hava tazyiki 686 milimetre ve deniz seviyesine göre 765 milimetredir.

Bugün İstanbul'da hava bulutlu geçmiş rüzgâr şimali şarkiden saniyede 4 metre süratle esmiştir.

En yüksek suhunet 15 derecedir. Hava tazyiki 766 milimetredir.

Komşu memleketlerde hava vaziyeti: Bugün hava İskenderun ve Şamda açık, Berutta çok bulutlu geçmiştir.

En yüksek suhunet Şamda 19 Berutta 25 derecedir.

Germencik Kamun kongresi toplandı

Baştarafı 1 ici sayfada

Delegeliklere:

Reşat Zincirci, doktor Sabri Akin, Ahmed Germen, Nuri Özsoy, Âlim Şemin, Nuri Zincirci, Hilmi Özkan.

Yedek delegeliklere:

Ahmet Şükrü Albayrak, İsmail Pekcan, Ali Sobucalı, Osman Ayanak, Hasan Kumral, Himmet Bozdağ, Mehmet Becerik seçilmişlerdir.

Aydın İnhisarlar Baş müdürlüğünden

Aydın İnhisarlar barut deposunda yapılacak 833 lira 21 kuruş keşifli bekci odası tel örgü ve su kuyusu 30/11/938 Çarşamba günü saat ikide ihale edilmek üzere eksiltmeye konulmuştur.

Taliplerin Aydın İnhisarlar Baş müdüriyetine müracaat etmeleri. 4 10 18 24 912

ZABITA HABERLERİ

Orta maholde oturan Ahmed kızı Hatice Karcanın evine taarruz ve kendisine hakaret eden aynı mahalleden salhane bekcisi Şakir İder yakalanarak adliyeye verilmiştir.

Birinci Sınıf Orman mühendisliğinden:

Germencik nahiyesine bağlı Çam köy civarında kerkez dere nam devlt ormanından 393 kental ve yine Germencik nahiyesine bağlı dam pınar köyüne mücavir Menteşli taş ormanından 510 kental meşe kömürünün beher kentalı 50 kuruştan ibaret olmak üzere 11/11/938 tarihinde itibaren artırmaya konulmuştur. Ve ihaleside 25/11/938 tarih Cuma günü öğleden sonra saat 14 de orman idaresinde müteşekkil komisyon huzurunda yapılacağından taliplerin ihale günü %7-5 teminat akçeleriyle birlikte orman idaresine müracaat etmeleri ilân olunur. (944) 17 20 22 25

Aydın as. sa. al. komisyonundan:

Muğla garnizonunun ihtiyacı için 130000 kilo arpa ve 130000 kilo yulaf kapalı zarf usulüyle tekrar eksiltmeye konulmuştur. 28/11/938 tarihine müsadif pazartesi günü saat 15 te ihalesi yapılacaktır.

Arpanın tutarı 750 lira muvakkat teminatı 537 liradır. Yulafın tutarı 7475 lira muvakkat teminatı 561 liradır. Taliplerin teklif mektuplarını ihale saatından bir saat evvel komisyon na vermeleri lâzımdır.

Muğla dağ tuğay karargâhında müteşekkil komisyona müracaatları ilân olunur. 945

Aydın Tapu Sicil Muhafızlığından:

Germencik Karaağaçlı köyünün mezarlık civarı Karaağaçlı caddesi mevkiinde doğusu yol batısı Atanaş bahçesi kuzeyi Yusuf kızı Hatice güneyi Atanaş bahçesile çevrili 8 dönüm incir bahçesi Yusuf oğlu Mehmedin ceddinden kalmak suretile senetsizden tasarrufunda iken 333 yılında ölmesiyle karısı Hafize ve kızı Haticeye kaldığından ve bunlarda ahara ferağ edeceklerinden bahisle tescili için müracaat eylediklerinden tarihi ilândan 11 gün sonra yerinde keşif ve tahkik ve tapu kaydı tatbik edileceğinden itirazı olanların bu müddet zarfında tapu sicil muhafızlığına veya keşif günü mahallinde bulunacak memura 968 fiş numarasile müracaat eylemeleri ilân olunur. 946

Erdeyli incir ıslah istasyonu müdürlüğünden

İncir ıslah istasyonundaki yüz elli bin kilo miktarında tahmin olunan incir, menengeç ve karaağaç kütükleri bu ayın 27inci günü saat 11 de pazarlıkla artırılarak satılacağından mahallinde tesellüm şartıyla incir kütükleri için kilosu elli santimden ve diğerleri için kilosu bir kuruştan öteye artırmaya talip olanların yazılı gün ve saatta Erbeylide incir ıslah istasyonunda hazır bulunmaları ilân olunur. 9, 12, 15, 18

ilân

Aydın Vilâyeti Daimi Encümeninden :

1 — Eksiltmeye konulan iş Aydın ilinin Çine kazasında ilk mektep inşaatı 27570 lira 31 kuruş keşif bedellidir.

2 — Bu işe aid şartname ve evrak şunlardır.

A — Kapalı zarf usulile eksiltme şartnamesi

B — Mukavele projesi

C — Bayındırlık işleri genel şartnamesi

D — Fennî şartname

E — Keşif metraj cetvelleri

F — Resimler

İstiyenler bu evrakı Aydın Nafia müdürlüğünde görebilirler.

3 — Eksiltme 8/12/938 perşembe günü saat 15 de vilâyet daimi encümeninde yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usulile yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 2068 liralık muvakkat teminat vermesi ve Aydın vilâyetinden bu iş için alınmış müteahhitlik vesikası göstermesi yaptığı en büyük işin bedeli 2500 liradan aşağı olması müteahhidin bizzat diplo-

malı mühendis veya mimar olması veya bunlardan birisile müştereken teklif yapması ve mukaveleyi birlikte imza etmesi lâzımdır.

6 — Teklif mektupları yukarıda üçüncü maddede yazılı saattan bir saat evveline kadar Nafia dairesine getirilerek eksiltme komisyonu reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir. Posta ile gönderilecek mektupların nihayet üçüncü maddede yazılı saata kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış olması lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez.

18 22 28 3 (935)

Abone şeraiti

Yıllığı her yer için 6 lira.

Altı aylığı 3 liradır.

İdare yeri: Aydında C. H.

P. Basımevi.

gazeteye ait yazılar için

yazı işleri müdürlüğüne, ilân-

lar için idare müdürlüğüne

müracaat edilmelidir.

İmtiyaz sahibi ve Umumi Neşriyat

Müdürü : Etem Mendres

Basıldığı ver :

C. H. P. Basımevi

DOKTOR

Necip Aydın

Rontgen mütehassısı

Muayene yeri : Eski operatör Mitat kliniki halen doktor Ziya evinde hasta kabul eder.

Muayene saatları : Saat 16 dan 19 a kadar

İcabında Rontgen hastanın evine de götürülebilir.

917

Demir iş atölyesi

Yeni açılan ve sanatokulu mezunları tarafından idare edilen

DEMİR İŞ ATÖLYESİNDE

Her nevi Demir işi, Galvanizli, Demir ve Kuruş borulu su tesisatı ucuz, sağlam ve tamamen fennin icaplarına uygun şekilde yapılır. İhtiyaç sahiplerinin atölyemize müracaatları.

Adres: Bezirgân karşısında Mehmet Uygur ve Osman Alpsoy

849

Biçki ve dikiş yurdu

Süreyya Diker kayda başladı

En son Paris metoduyla ve en kolay usullerle bilûmum biçki ve dikiş dersleri gösterir kültür direktörlüğünden tasdikli diploma verilir mezun olan yurt açabilir masrafın çokluğu gözönüne alınarak geri bırakılmaması için yurt direktörü bilûmum masrafı üzerine alacaktır ücrette suhulet yapılmıştır. Şapka çiçek sepet işleri yağlı boya ve fosfor dersleri verilir kayıt kapanmadan müracaat edin namzet fazladır fazla izaahat yurt direktöründen alınır.

Adres: Gazi Bulvarı S. 7

Biçki Yurdu S. Diker Aydın

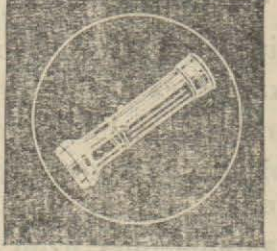
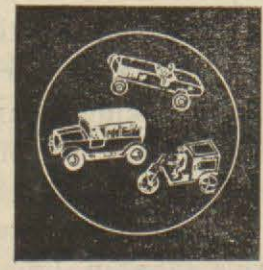
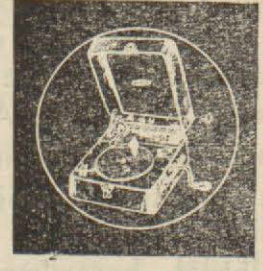
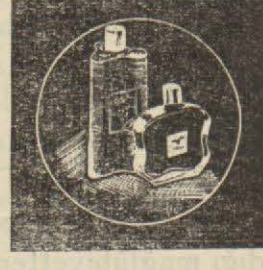
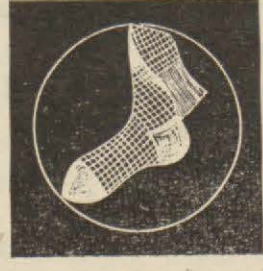
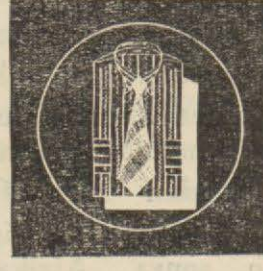
784

MEHMET GÜRER

TECİM EVİ

AYDIN — DEMİRYOLU CADDESİ № 32/2

Saygı değer müşterilerimden gördüğüm büyük rağbetten aldığım cesaretle bu kerre mağazama yeniden pek çok çeşitler getirdim.

BU CİLDİRTİCİ GÜZELLİĞİ
JOLİ FÂM
KREMİ, PUDRASI VE ALLIK-
LARINA BORÇLUDUR.

Arzuunuza muvafık envai çeşit tuhafiye malları ve en iyi ıtriyat çeşitleri her marka Gramofon ve en son çıkan plâklar, iğneleri bilûmum alâtı musikiye, hurdavat, pipo ve sıhhi sigara ağızlıkları yassı yuvarlak fantazi cep fenerleri ve taze pilleri elektrik lâmbaları envai çeşit tıraş bıçakları, oyuncaklar vesaire gibi malları eşi görülmemiş ucuz fiatlarla tecim evimizden almak menfaatiniz icabıdır.

MARKONİ radyo 1939 modellerile SPARTON radyolarımızın geldiğini saygın müşterilerimize iftiharla bildiririm.

12 ay veresiye satış

Basımevimizde

KÖYLERİMİZ İÇİN :

Karar

Evrak kayıt

Evlenme

Doğum

defterleri hazırlanmıştır. Temiz işçilik, En iyi cins kâğıt, Sağlam cilt, Buna karşılık fiyatlar rekabet kabul etmez derecede ucuzdur